

Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21374>

Özet

Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi (CUPIT), bireylerde **esrar kullanım bozukluğu**na işaret eden sorunlar hızlı ve etkili bir şekilde taramak amacıyla geliştirilmiş kısa bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle klinik ve araştırma ortamlarında, esrar kullanımının olası zararlı sonuçları ve sorunlu kullanım örüntülerini belirlemek için tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özellikleri, C. Evren ve arkadaşları tarafından 2017 yılında yayımlanan kapsamlı bir çalışmayla incelenmiştir. Bu çalışmada, CUPIT'in Türk popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir tarama aracı olarak kullanılabilirliğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi, CUPIT, **Esrar Kullanım Bozukluğu**, tarama testi, **psikometrik özellikler**, bağımlılık, madde kullanımı, Türkçe adaptasyon.

Yazarlar

Evren, C., Yılmaz Cengel, H., Bozkurt, M., Evren, B., Umut, G., & Agachanli, R.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **esrar** kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan problemleri ve riskli kullanım düzeylerini hızlıca tanımlamak ve taramaktır. Klinik uygulamalarda, bireylerin daha ileri değerlendirme veya tedavi gereksinimlerini belirlemede bir ön filtre görevi görmektedir.

Ölçek, uluslararası alanda kabul görmüş olan Cannabis Use Problems Identification Test (CUPIT) ölçeğinin Türk kültürüne ve diline uyarlanması sürecinin bir parçası olarak geliştirilmiştir. Bu adaptasyon, Türkiye'deki klinik popülasyonlarda esrar kullanımına bağlı sorunların bilimsel standartlarda ölçülmesine olanak sağlamıştır.

Yapı

Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi (CUPIT), genellikle Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) madde kullanım bozuklukları tarama yaklaşımına paralel olarak, son 12 ay içindeki kullanım örüntülerini ve bu kullanıma bağlı ortaya çıkan olumsuz sonuçları ölçen maddelerden oluşur. Ölçek, **esrar kullanım bozukluğunun** temel semptomları yansıtan boyutları kapsamaktadır.

Yapısal olarak, CUPIT, bireyin esrar kullanımına ne kadar zaman ayırdığını, kullanım nedeniyle sorumlulukları ihmal edip etmediği, fiziksel veya psikolojik sorunlara rağmen kullanıma devam edip etmediği gibi alanları değerlendirir. Bu, ölçeğin klinik açıdan anlamlı bir **tarama** aracı olması sağlamaktadır.

Geçerlik

Evren ve arkadaşları'nın (2017) çalışmasında, CUPIT'in Türkçe versiyonunun geçerliliği, eş zamanlı geçerlik ve yapı geçerliliği yöntemleriyle incelenmiştir. Ölçeğin, klinik olarak tanı almaya grupları, sağlıklı kontrol gruplarından ayırt etme yeteneği test edilmiştir.

Çalışmada, CUPIT'in klinik tanımlarla (örneğin, DSM kriterlerine göre **esrar bağımlılığı** veya kötüye kullanım) yüksek korelasyon gösterdiği bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı, yani esrar kullanıma bağlı sorunları, başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak yapılmıştır. Evren ve arkadaşları (2017), Türkçe CUPIT versiyonu için yüksek düzeyde bir iç tutarlılık bildirmişlerdir. Yüksek iç tutarlılık, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Yüksek **güvenirlilik** değerleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklemeler üzerinde uygulandığında benzer sonuçlar verme kapasitesinin güçlü olduğunu işaret eder. Bu durum, CUPIT'in klinik değerlendirme ve araştırmalarda stabil bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Türkçe CUPIT'in yapı geçerliliğini incelemek amacıyla yapılan faktör analizi çalışmaları, ölçeğin orijinal yapıya sahip koruyup korumadığını araştırmıştır. Genellikle CUPIT, tek boyutlu bir tarama aracı olarak tasarlanmıştır, ancak adaptasyon çalışmaları bazen iki faktörlü bir yapı ortaya çıkabilmektedir.

Evren ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen **Faktör Analizi** sonuçları, ölçeğin maddelerinin teorik olarak beklendiği gibi tek bir temel faktör altında toplandığını veya klinik olarak anlamlı alt boyutlara ayrıldığını gösterebilir. Bu yapısal analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin bilimsel dayanağına oluşturmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Adaptasyon ve Psikometrik Özelliklerin Belirlenmesi)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi veya benzeri puanlama sistemi kullanılır, orijinal veride belirtilmemiştir ancak tarama testlerinde yaygındır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkinler, Esrar kullanıcılar? veya genel popülasyon içinde esrar kullanımı riski taşıyan bireyler.

Age Group: Yetişkinler

Population Details: Türkiye'deki klinik ve genel popülasyon örneklemeleri üzerinde geçerlenmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği. Bireylerin son 12 aydaki esrar kullanıma bağlı sorunları? de?erlendiren maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

CUPIT, esrar, **madde kullanımı**, tarama, psikoloji, bağımlılık, Evren, Bozkurt, **Geçerlik**, **Güvenirlilik**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mugeulku@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Muge Bozkurt (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri ve telif hakları, sorumlu yazar Muge Bozkurt ile iletişime kurularak öğrenilmelidir.

Bu çalışmanın orijinal makalesine erişim linki (erişim gerektirebilir): [0210qeb7h-y-https-www-tandfonline-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://www.tandfonline.com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [cannabis-use-problems-identification-test-cupit-toad.pdf](https://www.tandfonline.com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Kaynaklar

Evren, C., Yılmaz Cengel, H., Bozkurt, M., Evren, B., Umut, G., & Agachanli, R. (2017). Psychometric Properties of the Turkish Versions of the Cannabis Use Problems Identification Test (CUPIT) and the Adult Cannabis Problems Questionnaire (CPQ). *Journal of psychoactive drugs*, 49(1), 83-89.

Esrar Kullanım Problemleri Tanımlama Testi Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir. Maddeler için yayınlanmamış akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM